

iværksættes, saa var det rigtigt; men dersom de vedkommende Fæstere ansee Omsætningsforholdene saaledes, at de ikke kunne benytte Loven, saa benytte de den ikke, og den Dag, de ansee Omsætningsforholdene for saadanne, at de kunne benytte dem, saa benytte de den. Man kunde have anvendt den ærede Talers Argument i den foregaaende Tid; da kunde man have sagt, Eiendommens Værdi er opskruet til noget saa Unaturligt, at man, til Trods for Loven, vil gjøre det umuligt for vedkommende Fæstere selv at komme i Besiddelse af deres Gaarde paa taalelige Billaar. Der er det Gode for denne Sag ved den nærværende Tid, at der er Haab om, at denne Dyrken vil have en Ende. Dersom man ikke troer paa, at mindelige Overenskomster have været forsøgte, skal jeg henlede Opmærksomheden paa saadanne Overenskomster, saaledes som de ere forsøgte imellem Bønder og Godeeiere, men ikke have ført til noget Resultat; og hvorfor? Under mange Omstændigheder skal jeg villigen indrømme, at det er, fordi Bønderne ikke have grebet til, men under ligesaa mange, fordi de Fordringer, der have været gjorte, have været i højeste Grad ublue. Jeg skal sige, hvad jeg forstaaer ved ublue. Saaledes som Fæstegodset er tilstede her i Landet, er det Bønderfamiliernes Grænsring smiddel; det er Lovgivningens egentlige Tanke, det er udtrykt i dens Bogstav, og det har ledsaget den hele Fæsteinstitution, saalænge den har været til. Naar en Bonde skal kunne leve af sin Eiendom, skal han kunne bringe ud af den en saadan Fortjeneste, at han som en nogenlunde velstaaende Arbeidsmand

kan leve med sin Familie og desuden kunne forrente den Kapital, hvorfor han har kjøbt eller fæstet. Jeg spørger de ærede Medlemmer, om det er formeget forlangt (Stemmer: Nei!).

Jeg har her i min Haand fra Godser, hvor man mindst skal vente det, fuldkommen tydelige, offentlige Dokumenter, som bevise, at de Fordringer, man har stillet, ere gaaede langt uden derfor; jeg har, for at der kunde træffes Overenskomst, traadt til og skrevet til vedkommende Godebestyrer: Det er en Umulighed, der forlanges, her ligger en Beregning for, at det ikke kunde gives, men man er ikke meget tilbage fra sine Fordringer. Dette er skeet med beneficeret Gods, med Gods, som ikke er i private Hænder, og jeg kan gjerne nævne hvor; det er skeet paa Wemmetofte; — man kan undersøge det. — Jeg skal læse de ærede Medlemmer Fordringer for, som stilles paa Fyen; vi have havt en passant her i Salen under Cultusministeriet eller maaſkee under Justitsministeriet og som navnlig den ærede Indenrigsminister maa kjende fra sin Stilling som Amtmand i Fyen, meget ubillige Fordringer fra beneficeret Gods, og som tilfodt fra alle Kanter maatte erkjendes at være ubillige. Naar Exempler gives af denne Art, kan man saa undre sig over, at Sagen ikke kan glide?

R e t t e l s e.

Nr. 21, Sp. 323, Lin. 17 f. o.: „byrdefuldeste“ læs: „betydningsfuldeste“